

12. Recapitulació de dades per a una estratègia ambiental global *

12.1 Introducció

Tot al llarg del present llibre han estat apuntats un sens fi de problemes relacionats amb l'ús –amb el mal ús– de la natura. Per un general, hom ha proposat solucions a aquests problemes. Massa sovint les solucions resulten poc glorioses car, atesa la poca racionalitat de les causes desencadenadores, la solució s'identifica amb l'abolició de la causa. És la política de la prohibició, sempre desagradable, però tanmateix inevitable quan una prèvia política del camp qui pugui ha permès la instauració d'innombrables situacions vicioses. Això no obstant, no són pas rars els casos en què hom s'ha enfrontat amb problemes no gratuïts i, en conseqüència, no són pas poques les vegades en què hom ha formulat propostes per solucionar problemes de debò, és a dir, problemes que es deriven d'usos irrenunciables, però alhora reformulables. Aquestes solucions tenen un cert caràcter d'obvietat per a una bona part dels professionals de les ciències de la natura. Tot el llibre, ben mirat, participa si voleu d'aquest caràcter, però és que en concebre'l hom no pensava pas allisonar els professionals, sinó informar els utilitzadors. D'altra banda, la pretesa obvietat dimana a vegades del to general que el nivell de l'obra exigeix per a les proposicions. Baixar a precisions més concretes és funció de textos especialitzats i, en alguns casos, més encara que això, perquè es tracta de problemes pendents de solució. En qualsevol cas el que importa és fer prendre consciència del perill. Si l'utilitzador, a través d'aquesta obra o de qualsevol altra, esdevé conscient que algunes de les coses que fins ara ha fet alegrement poden ésser perilloses, probablement mirarà d'assessorar-se com cal i allà on cal abans d'actuar. El mal vindrà si on cal que aconsellin com cal aconsellen com no cal. O si a la consciència del perill s'anteposa la consciència de l'egoisme. Però tot això ja és una altra cançó.

Per tot plegat sembla oportú de compendiar, al final d'aquesta quarta part de l'obra, última i recapitulativa, les directrius que es desprenen dels diversos capítols i també reflexionar en veu alta sobre com han anat les coses darrerament, obligat punt de partida de tota proposició de futur. En certa manera, els capítols precedents han analitzat la natura segons els problemes sectorials amb què s'enfronten les diverses unitats naturals (els sòls, els boscos, els peixos, etc.). Ara podem assajar de fer un compendi de la problemàtica vist des del nostre angle, és a

* Per Ramon Folch i Guillèn.

dir, atenent l'ús globalitzat que fem d'aquestes unitats o els greuges indiscriminats que els inferim, tot plegat remetent als punts de l'obra on hom pugui trobar informació sobre cada qüestió tractada. Això, ultra l'enriquiment que tot canvi d'enfocament implica, tindrà la virtut de fer més manejable l'obra: qui cerqui informació global sobre un problema concret podrà fer servir aquest capítol d'índex ideològic.

Tanmateix, no podem deixar de dir que tots els punts que seguiran, i segurament encara d'altres, constitueixen la base conceptual d'un tan hipotètic com desitjable Pla General de Gestió de la Natura o d'una encara més hipotètica i necessària Llei de la Natura o, si voleu, Llei del Medi que, adequada a les nostres circumstàncies, sigui la traducció jurídic-administrativa, al nostre país, de l'Estratègia Mundial per a la Conservació (O.I.C.N., P.N.U.M.A., W.W.F.). És innegable que s'ha progressat bastant en el darrer decenni, però no hem arribat encara a tenir aquest marc general de referència jurídica. De fet, per cert, hi creiem d'una manera efectiva i alhora relativa. Pensem que l'ordenament jurídic encarrila el funcionament de la societat, però són les normes morals d'aquesta mateixa societat, els valors ètics, estètics i culturals que ella reconeix allò que, de debò, actua com a desencadenant últim, com a homologador o desautoritzador de les actuacions: és per aquesta raó que tenim fe en l'educació ambiental, ben feta i multitudinàriament difosa. Ens cal, en efecte, un marc jurídic sòlid, adequat i àgil, però sobretot ens cal una col·lectivitat que no el necessiti coercitivament més que en casos comptats. Altra cosa és, per contra, la normativa quantitativa i qualitativa sobre què i en quina quantitat podem abocar (a l'aire, a l'aigua, en terra), quan i quant podem talar, fumigar, cremar, etc.: això ja no és un problema ètic d'actuació, sinó una dosificació d'usos, i aquí sí que cal la norma jurídica, inequívoca i clara, el simple semàfor asèptic que no objecta el dret al trànsit, però que l'ordena taxativament.

Arribarem a instaurar un caos molt considerable que caurà sobre els nostres caps, èticament i fenomenològicament parlant, si no introduïm en els nostres esquemes legals unes bases per a una política racional de l'ús del nostre biòtop, que al capdavall és d'això de què es tracta. Unes bases legals que permetin d'una manera efectiva i racional la tipificació dels usos de l'espai (bosc, pastures, parcs, reserves, espais agrícoles, espais urbans i industrials, etc.) i que estableixin les pràctiques possibles dins de cada un d'aquests espais. Ben entès: d'una manera efectiva i racional en el més ampli sentit dels termes. Efectiva i racional en termes econòmics, en termes socials, en termes biològics. És a dir, efectiva i racional en termes racionalment efectius i efectivament racionals.

El nostre és un país secularment humanitzat, la natura verge hi és intromissible. Tots els boscos, tots els prats, tots els rius, estanys i aiguamolls, cadascun dels ermots i bosquines més ingrats, pràcticament cada pam de platja han conegut la petja humana des de fa segles, mil·lennis fins i tot. Qualifiquem d'intocat allò que és poc tocat o tocat agradósament, amb el respecte – les limitacions tecnològiques – de la cultura pagesa ancestral, més o menys amaraada d'aquest ecologisme primitiu i *avant la lettre* que tenia l'home neolític, el mediterrani romanitzat, ecologisme forçat per les circumstàncies, barreja de respecte, temor i dependència, esvaït gradualment amb les llums del coneixement renaixentista i amb la prepotència del progrés industrial. Aquesta natura delicadament desflorada, núbil esdevinguda dona, és l'objecte idealitzat de l'ecologisme postindustrial, allò que pretenem mantenir. Per a la qual cosa ens cal el tacte suau de l'electrònica – que no pas en va ha superat la grolleria de la metal·lúrgia – i la permanent sàvia presència de l'home

entenimentat. És per això que el despoblament rural i la hiperconcentració urbana és l'autèntic mal de fons a combatre. Amb un país humanitzat i alhora despoblat o, pitjor encara, escorat demogràficament cap als grans nuclis urbans, no hi ha ecològicament res a fer. L'agent ecològic principal de la nostra natura històricament intervinguda és l'home, un home rural que, avui, encara pot heretar la saviesa empírica dels ancestres i administrar-la amb el perfeccionament tècnic modern. Cal fixar l'home a muntanya, donar-li facilitats i ajuda. Cal fomentar els moviments neorurals, no de desarrelats marginals que cerquen novetats, sinó d'urbanites supernumeraris que accepten el repte de la reconversió. Cal, en efecte, reconvertir la nostra actual distribució demogràfica i també, probablement, l'estructura del nostre territori. La resta, malgrat tot, és més anecdòtic.

12.2 Política de control d'impactes ambientals

12.2.1 ACTIVITATS EXTRACTIVES

Les activitats extractives tenen una importància discreta als Països Catalans pel que fa a l'obtenció de minerals. Per contra, la demanda progressivament creixent de materials per a la construcció ha fomentat l'obertura de tota mena de pedreres, grederes, extraccions d'àrids, etc., que tenen un impacte francament negatiu sobre el paisatge (cf. 7.1.1).

– Les *mines* de carbons (Fígols, Saldes, etc.) i de sals potàssiques i sòdiques (Súria, Cardona, etc.) contribueixen a l'enterboliment i la contaminació química de les aigües i, si són a cel obert, al deteriorament del paisatge i a la inestabilitat dels vessants (cf. 7.2.3 i 9.4.2 [Serra de Cadí, Moixeró i Pedraforca]). L'enterboliment, en bona part, podria ésser evitat mitjançant operacions físiques convencionals. La desaparició de la salinitat pot aconseguir-se deixant d'abocar les aigües residuals de les explotacions als rius i eliminant-les o bé per evaporació (solució cara) o per injecció profunda en capes de permeabilitat adequada (solució de conseqüències imprevisibles), o bé per conducció independent fins al mar (solució definitiva i bona, si l'abocament no creava increments excessius de salinitat en el litoral immediat). Les mines a cel obert han de comportar la ulterior estabilització de vessants i la restauració del mantell edàfic i vegetal (cosa que pot condicionar tot el procés d'explotació, i per això cal reglamentar-lo abans d'autoritzar-lo).

– Les *explotacions petrolieres* són inexistents a la terra ferma dels Països Catalans. Això no obstant, i atesa la importància creixent de les marines, cf. 9.1.1.

– Les *pedreres, grederes, explotacions de dunes*, etc. malmeten extensions notables, algunes, com el cas d'Olot, d'excursionista interès. En aquest sentit, cf. problemes i solucions recollits a 7.1.1, 9.1.2 [Garraf] i a 9.2.2 [zona d'Olot]. Atenció també a la destrucció de jaciments de fòssils (cf. 7.1.1 i 9.4.2 [el Montsec]). Quant a les *extraccions d'àrids*, cf. 7.1.1, 7.2.2 i 9.1.2 [delta del Llobregat]; atenció especialment a la salinització i contaminació d'aqüífers, alteracions sovint subsegüents a aquesta mena d'explotació (cf. 7.2.2).

12.2.2 CAÇA I PESCA

La caça i la pesca, òbviament, comporten un impacte directe sobre la natura.

Un impacte agressiu, però inherent a la naturalesa mateixa de l'home, ésser omnívor que ha d'obtenir necessàriament proteïnes animals. La ramaderia i la cria d'aviram han sostret a la caça quasi tota funció d'activitat bàsica per a l'alimentació humana, si més no als països civilitzats; la caça hi és, actualment, una activitat simplement esportiva. La pesca, per contra, participa de l'aspecte esportiu i de l'aspecte subsistencial. Caça i pesca poden ésser practicades sense perill, si hom evita de llevar del medi tot allò que sigui quelcom més que l'escreix de producció dels ecosistemes i si hom evita també, és clar, de malmetre el biòtop en practicar-les.

- La *caça esportiva* no ha d'ésser practicada contra cap de les espècies que són en perill de desaparèixer del nostre país, siguin mamífers (cf. 8.3) o ocells (cf. 8.4), siguin qualsevol altra mena d'animal. D'una manera general el caçador hauria de conèixer bé els animals sobre els quals no ha de tirar, estiguin protegits oficialment o no; i ultra conèixer-los, és clar, hauria d'autoimposar-se la disciplina de no caçar els protegits. El caçador farà bé de tenir presents, també, les indicacions generals contingudes a 7.10.2 i a 7.11.3. Les autoritats haurien de vetllar -no hauria de caldre recordar-ho- per al bon compliment de tot plegat. En indrets particularment rics en caça, aquests principis són igualment vàlids o més (cf. 9.1.2 [delta de l'Ebre, albufera de València]). Atenció a la introducció d'espècies amb valor cinètic, però amb dubtosa adequació als nostres ecosistemes (cf. 7.10.3, 7.10.4 i 7.11.5). Atenció també a anteposar la fal·lera de la caça als interessos forestals (cf. 7.7.3).

- La *caça de feristeles, ocells rapinyaires*, etc. és, en general, a proscriure. Si més no en l'estat actual de la nostra natura, els mals que als interessos humans poden ocasionar aquests animals són ben inferiors als beneficis que ens reporten com a mantenidors d'equilibris ecològics, controladors de rosegadors, etc. (cf. 7.10.4, 7.11.5, 8.3 i 8.4). Els rapinyaires, d'altra banda, són protegits per llei. L'ús d'esquers emmetzinats, trampes no selectives, etc., és a proscriure doblement.

- La *pesca industrial* ha d'evitar la sobreexplotació i reconsiderar l'ús d'arts espletadors, com són els de ròssec. Problema complex amb incidències econòmiques fortes (cf. 7.14.1 i 8.7). Atenció al tracte donat als cetacis (cf. 8.3).

- La *pesca esportiva continental* ha d'evitar absolutament l'ús de metzines, explosius, descàrregues elèctriques, etc. (cf. 7.15.1). Atenció a la sobrepesca. Atenció també als desequilibris i desplaçaments creats per la introducció d'espècies exòtiques no adequades als nostres ecosistemes (cf. 7.15.1, 8.6, 9.2.2 [estany de Banyoles i rodalia] i 9.4.2 [estany d'alta muntanya]).

- La *pesca esportiva marina* participa d'alguns dels problemes de la pesca industrial, als quals cal afegir d'altres de propis i específics (cf. 7.14.1). A proscriure totalment la «caça» submarina amb escafandre autònom; la «caça» submarina a pulmó lliure, tanmateix, contribueix greument a rarificar moltes espècies litorals (cf. 8.7, 9.1.2 [el Montgrí i illes Medes, i illes Columbrets]).

12.2.3 ACTIVITATS SILVO-PASTORALS

Les explotacions forestal i ramadera, al costat de l'explotació agrícola, han estat durant segles les fonts bàsiques d'obtenció de productes de primera necessitat. Actualment, malgrat l'existència de molt de bestiar estabulat, els espais lliures continuen rebent una pressió d'explotació forta per aquests conceptes. Mantenir els boscos, les brolles, els prats, és un principi d'interès obvi que no ha d'entrar en

contradicció –en fases inicials de la successió, d'elevada productivitat (cf. 1 a 5)–, amb el no menys obvi interès de sostreure de l'explotació certes zones de bellesa o característiques especials, a fi de delimitar reserves, parcs, etc. (cf. 9), i que tampoc no ha de contradir el principi de la reversibilitat de l'explotació.

– *L'explotació ramadera* ha tingut un impacte tradicional sobre la vegetació espontània (cf. 7.9) i no sempre ha estat practicada de forma ni convenient ni rendible; cal replantejar aquests principis (cf. 7.6.2), particularment als Pirineus, la zona de més possibilitats ramaderes del nostre país (cf. 9.4.1). Atenció a l'ús, si més no incontrolat, del foc com a sistema d'obtenció de pastures (cf. 7.7.3), particularment en indrets on la pràctica és secular i l'empobriment subsegüent de la vegetació i del sòl és intens (cf. 9.1.2 [costa de la Marenda i cap de Creus]). Atenció també a la percaça de carnívors (cf. 8.3) i rapinyaires (cf. 8.4) per part dels pastors.

– *L'explotació forestal* planteja una complexa problemàtica (simplificació de les comunitats, repoblaments amb espècies exòtiques o poc indicades, tales i estassades abusives, extraccions desconsiderades amb el sòl, etc) que és tractada extensament a 7.6.1 i 7.9.2; s'hi apunten solucions. Atenció als desequilibris ecològics que poden ocasionar les fumigacions contra certs flagells forestals (7.13.2) i als perills que per a la fauna comporten les tales rases (cf. 7.11.2, 7.12). Atenció especial a la problemàtica de l'incendi forestal (cf. 7.7, 7.12 i 9.2.1). L'explotació forestal, que ha tingut una forta incidència sobre el paisatge (cf. 7.9.1), planteja problemes d'especial interès en els boscos del rerpais litoral (cf. 9.2.1 i 9.2.2 [el Montseny, la Font Roja]), de l'interior eixut (cf. 9.3.1) i dels Pirineus (cf. 9.4.1 i 9.4.2 [Vall d'Aran, valls de Ribes, Eina i Carançà, i Serra de Cadí, Moixeró i Pedraforca]).

12.2.4 AGRICULTURA

L'agricultura és una activitat fonamental en l'economia humana. Els espais agrícoles, del màxim interès, han modificat des de fa mil·lennis l'aspecte primigeni dels espais lliures, sense, però, causar per un general alteracions irremeiables. D'uns anys ençà aquest panorama ha començat de canviar a causa de la mecanització, de l'ús d'adobs i plaguicides, etc. Aquests canvis, interessants des de molts punts de vista, comporten perills que cal conjurar.

– Les *rompudes* han deixat gairebé de practicar-se a casa nostra i no constitueixen qüestió actualment (això no obstant, cf. 7.5.2, 9.2.2 [orgues d'Illa de Tet] i 9.4.3). Per contra, les *dessecacions* i *bonificacions* de marjals, els *rebliments* d'albuferes i estanys, etc., encara són practicats. Aquestes pràctiques, de rendiment dubtós en l'actualitat, generen greus problemes, sobretot a l'avifauna (cf. 7.11.2 i 8.4) i als poblaments de peixos continentals o d'aigües salabroses (cf. 7.15.2 i 8.6), així com a la ja escassa vegetació helofítica autòctona (cf. 7.5.2). Són punts particularment afectats per aquestes actuacions els aiguamolls de les desembocadures del Ter i del Daró (cf. 9.1.2 [golf de Roses i platja de Pals]), el delta de l'Ebre (cf. 9.1.2 [delta de l'Ebre]) i la zona de l'albufera de València (cf. 9.1.2 [albufera de València]).

– *L'explotació dels aqüífers* portada més enllà de límits raonables engendra problemes greus (cf. 7.2.2 i 9.1.2 [delta del Llobregat]). Cal avaluar prèviament les càrregues i subordinar-hi la pressió d'explotació.

– L'ús de *plaguicides* i *fertilitzants*, i sobretot llur ús abusiu i/o indiscriminat,

engendra problemes gravíssims que van des de l'atemptat seriós contra les plantes autòctones continentals (cf. 7.8.3) i marines (cf. 7.8.4) i contra els mamífers (cf. 7.10.1), els ocells (cf. 7.11.4) o els peixos (cf. 8.6), fins a la contaminació dels mateixos aliments conreats, passant per la destrucció dels sistemes naturals de control dels flagells combatuts en el cas dels plaguicides (cf. 7.13.2) o per la contaminació d'aqüífers (cf. 7.2.2). Cal dosificar les quantitats de fertilitzants emprats d'acord amb les necessitats reals dels conreus, a fi d'evitar despeses inútils de producte i, sobretot, l'eutrofització de les aigües continentals (cf. 7.2.2 i 7.2.3) i fins marines litorals (cf. 7.8.4). Les fumigacions aèries, sobretot d'insecticides, han d'ésser fetes amb productes selectius dels flagells a combatre, emprats amb moderació, en la dilució pertinent i en el moment més adequat, quan el flagell és més sensible (cf. 7.13.2); això també és vàlid per a d'altres sistemes menys poderosos d'aplicació. Les concentracions excessives, particularment d'insecticides organofosforats, tenen conseqüències immediates per a la fauna; els insecticides organoclorats, acumulables com són (cf. 7.13.2 i 9.1.2 [albufera de València]), han d'ésser emprats amb extrema prudència, i alguns (DDT, etc.) bandejats del tot. Ultra aquests efectes directes, cal no oblidar la contaminació de les conques per aigües d'escorriment provinents de conreus (cf. 7.1.1 i 7.2.2). És urgent de reglamentar l'ús d'aquests productes de manera que ningú no pugui emprar (ni fabricar!) productes declaradament nocius (no degradables, actius sobre vertebrats, etc.) o no selectius, i de manera que l'aplicació, tant en els aspectes quantitius (concentració del producte, superfície i quantitat total del tractament, etc.) com qualitius (natura del producte, forma d'aplicació, etc.), sigui controlada per experts lliures de pressions mercantils. Atenció a certs enclavaments d'interès faunístic especial (cf. 9.1.2 [delta de l'Ebre i albufera de València]).

- Atenció a la *caça de feristeles i ocells rapinyaires* com a hipotètica defensa dels interessos agrícoles (cf. 11.2.2).

12.2.5 IMPLANTACIÓ URBANA I INDUSTRIAL

La implantació urbana i industrial és un consumidor important d'espai. D'espai que cal sostreure a qualsevol ús previ i que no tornarà a tenir-ne d'altre, amb rares excepcions. L'espai ocupat per les indústries i per les ciutats és espai irrecuperable per a l'agricultura, per als usos silvo-pastorals, etc. La implantació urbana i industrial elimina totalment, d'altra banda, la natura preexistent. Cal, doncs, programar-la amb molta cura i evitar tant les concentracions excessives (cf. 1 a 5) com els escampalls desordenats (cf. 9.1.1, 9.2.1, 9.4.2 [Vall d'Aran] i 9.5.1).

- La *implantació sobre espais lliures* (boscós, zones humides, etc.) és a proscriure de manera absoluta. Aquests espais han d'ésser mantinguts per a d'altres usos (cf. 7.5.3, 7.11.2 i 8.4).

- La *implantació sobre espais agrícoles de qualitat* (regadius, etc.) és a proscriure totalment (cf. 7.4, 9.1.2 [delta del Llobregat, Camp de Tarragona, horta de València], 9.2.2 [plana del Vallès]). Per contra, sembla que és a costa dels espais agrícoles de males condicions que han d'ésser fetes les implantacions industrials i urbanes, sempre de forma raonablement programada (cf. 9.5.1).

- La *implantació sobre àrees inundables* és a proscriure per raons tan òbvies com poc tingudes usualment en compte (cf. 9.5.4).

- La *implantació sobre la línia litoral*, tant del mar com de les aigües continentals, és a proscriure (cf. 9.1.1, 9.1.2). També, cf. 11.2.8.

12.2.6 OBRES PÚBLIQUES

Són nombroses les obres públiques que, per llurs mateixes característiques, exigeixen un enclavament en plena natura. Tant per això, com per les transformacions que poden induir en els ecosistemes per raó de llur magnitud, de llur impacte transformador, etc., mereixen un tracte especial.

– Els *embassaments* tenen un paper transformador notable i plantegen problemes no gens senzills de resoldre: provoquen canvis en els nivells piezomètrics, amb els consegüents perills d'esllavissada (cf. 7.1.1), retenen els sediments normalment traginats pels rius (cf. 7.1 i 9.1.2 [delta de l'Ebre]), provoquen problemes en la flora i en la fauna com a conseqüència de les variacions de nivells (cf. 7.2.2), constitueixen barreres sovint infranquejables per als peixos migradors (cf. 7.15.2), etc. Cal, en triar els emplaçaments, sospesar els inconvenients que es deriven de la destrucció dels bons sòls agrícoles del fons de vall (cf. 7.4) i, també, les alteracions que poden provocar en el mantell vegetal (cf. 7.9.1). A destacar llur paper positiu com a trampa de nutrients (cf. 7.2.3). Per tot plegat, les zones més afectades (cf. 9.4.1 i 9.4.2 [estany d'alta muntanya]) demanen un estudi d'aquests problemes i una reflexió abans de noves construccions.

– Les *desviacions* i *transvasaments de rius* no són corrents enlloc i menys al nostre país. Actualment, però, hi ha programada la desviació del Llobregat (cf. 9.1.2 [delta del Llobregat]) i el transvasament parcial de l'Ebre (cf. 9.1.2 [delta de l'Ebre]).

– Les *vies de comunicació, ports, aeroports, etc.*, consumeixen espai i alteren l'entorn. Atenció a la destrucció dels bons sòls agrícoles (cf. 7.4 i 9.1.2 [delta del Llobregat]), a l'alteració del mantell vegetal (cf. 7.5.3) i de la zona litoral (cf. 9.1.1). Tanmateix, compte amb els problemes derivats de la dinàmica externa en congosts, gorges, etc. (cf. 7.1.1).

– Les *centrals nuclears* plantegen una problemàtica delicada i en bona part ultrapassadora de la temàtica d'aquesta obra. Tanmateix cf. 9.1.1.

12.2.7 ACTIVITAT URBANA I INDUSTRIAL

Des del punt de vista de l'alteració dels sistemes naturals, l'activitat urbana i industrial es caracteritza per ésser la màxima responsable d'un fenomen que acapara moltes atencions avui en dia: la contaminació. Les ciutats i les indústries evacuen quantitats enormes de productes residuals de tota casta, sovint fruit de síntesis, que o s'incorporen dificultosament en els processos de reciclatge natural, per raó de llurs elevades concentracions, o no ho fan de cap manera a causa de llur origen sintètic i no degradabilitat. La contaminació és un problema seriós, però tanmateix quasi sempre soluble, que invita, de tota manera, a la reflexió sobre el funcionament de la nostra societat. Reflexionar-hi és una de les mesures que recomanem –aquesta, doncs, d'ordre ideològic– a causa del seu valor alligador elevat (cf. 1 a 5) i a fi, també, de reduir-la a les seves justes i relatives proporcions, justament dimensionades, baldament només sigui per la discreció d'aquest punt 12.2.7 dins el context general de 12.2.

– La *contaminació de les aigües continentals* provocada per l'activitat urbana i/o industrial és tan important com evitable a casa nostra (cf. 7.2.2 i 7.2.3). Els problemes creats afecten, no cal dir-ho, els usos que nosaltres mateixos pretenem fer de l'aigua, però a més tenen una incidència negativa sobre els animals, siguin mamífers (cf. 7.10.1), ocells (cf. 7.11.4), rèptils i amfibis (cf. 7.12) o peixos (cf.

7.15.2 i 8.6), i també sobre les plantes (cf. 7.8.3 i 8.2). En resulten particularment afectades les aigües de les conques industrials, com la del Llobregat, Besòs, certs sectors del Ter i Ebre, etc. (cf. 7.2.3, 9.1.2 [albufera de València], 9.2.1, 9.2.2 [estany de Banyoles i rodalia, estany de Sils] i 9.3.2 [embassament d'Utxesa]). Aquesta contaminació, cal insistir-hi, és en bona part evitable mitjançant l'adopció de mesures depuradores convencionals.

- La *contaminació d'aqüífers*, que no és sinó un aspecte de la contaminació de les aigües continentals, duu aparellada una sèrie de problemes específics, quasi sempre solubles (cf. 7.2.2). Atenció a la contaminació absurda subsegüent al rebliment amb deixalles dels forats deixats per les explotacions d'àrids (cf. 9.1.2 [delta del Llobregat]) o als abocadors d'escombraries.

- La *contaminació de les aigües marines* és també digna d'ésser tinguda en compte. Incideix sobre la pesca (cf. 7.14.1 i 9.1.2 [litoral menorquí]) i sobre la fauna i flora bentòniques (cf. 7.8.4). El problema és abordat específicament a 7.3 i també a 9.1.2.

- La *contaminació atmosfèrica* no és tractada a l'obra més que de forma ocasional. Tanmateix, atenció a les pluges àcides (cf. 7.8.3 i 9.2.2 [Montseny, Ports de Tortosa o de Beselit]).

- L'*eliminació d'escombraries urbanes* és un problema greu de les grans concentracions demogràfiques. Cal superar el vell concepte de l'abocament simple i fins en molts casos de l'abocament controlat, i anar, sobretot en zones densament poblades (Barcelona, València, etc.), a la incineració, al reciclatge, a l'obtenció d'adobs o a formes mixtes (cf. 9.5.2). Atenció als abocadors emplaçats en indrets paisatgísticament valuosos (cf. 7.5.3) o càrstics (cf. 9.2.2 [Garraf-Ordal]).

- El *tractament dels residus industrials* és, semblantment, un afer de gran importància, plantejat fins ara de forma poc correcta (cf. 9.5.3). Calen solucions en un termini breu.

12.2.8 FREQUËNTACIÓ D'ESP AIS LLIURES. SEGONES RESIDÈNCIES

Els espais lliures, estiguin o no sotmesos a algun tipus d'aprofitament silvo-pastoral, són objecte d'una freqüentació més o menys intensa. A partir d'un cert grau d'intensitat o, en alguns casos, de brutalitat especial, aquesta simple freqüentació pot generar problemes de degradació ambiental més o menys greus. Cal afrontar-la perquè el nostre volum demogràfic i l'augment de la capacitat de desplaçament subsegüent a la popularització de l'automòbil han fet créixer la importància de les possibles agressions. Cal insistir en un fet particularment interessant: les alteracions fruit de la freqüentació són les úniques imputables de forma directa al ciutadà individual, a cadascun de nosaltres. No resulten, fet i fet, tan importants com les que es desprenen de la totalitat dels altres punts, però no són atribuïbles a grups de pressió, a la mala gestió, etc., sinó a simple incivisme o a ignorància.

- La *freqüentació dels espais silvo-pastorals* constitueix una activitat vella, només fins fa poc engendradora de problemes. Atenció als problemes i solucions comentats als capítols sobre pressió periurbana (cf. 7.8.1) i sobre pressió recreativa (cf. 7.8.2 i 7.9) en activitats com l'alpinisme, l'escalada, el motorisme de muntanya etc. No al motorisme en zones forestals i sí, però amb reserves i reglamentació, en espais oberts no erosionables. Atenció a la destrucció per part d'excursionistes d'espècies vegetals notables (cf. 8.1). Són zones particularment

afectades per aquest fenomen el rerpais litoral (cf. 9.2.1 i 9.2.2) i els Pirineus i Prepirineus (cf. 9.4.1 i 9.4.2); als Pirineus és destacable el problema de les pistes d'esquí i instal·lacions annexes (cf. 9.7 i 9.4.1). Cal prendre mesures molt concretes contra la propiciació d'incendis forestals com a conseqüència de la freqüentació irresponsable (cf. 7.7.3). Atenció a la *freqüentació de cavitats subterrànies* per la incidència sobre les bel·leses geològiques i sobre la fauna cavernícola (cf. 7.13.1 i 8.8).

– La *freqüentació de la zona bentònica* per part d'escafandristes demana una reglamentació. No a la rapinya sistemàtica d'animals bentònics fixos (cf. 7.14.2, 8.7 i 9.1.2 [el Montgrí i illes Medes, i illes Columbrets]).

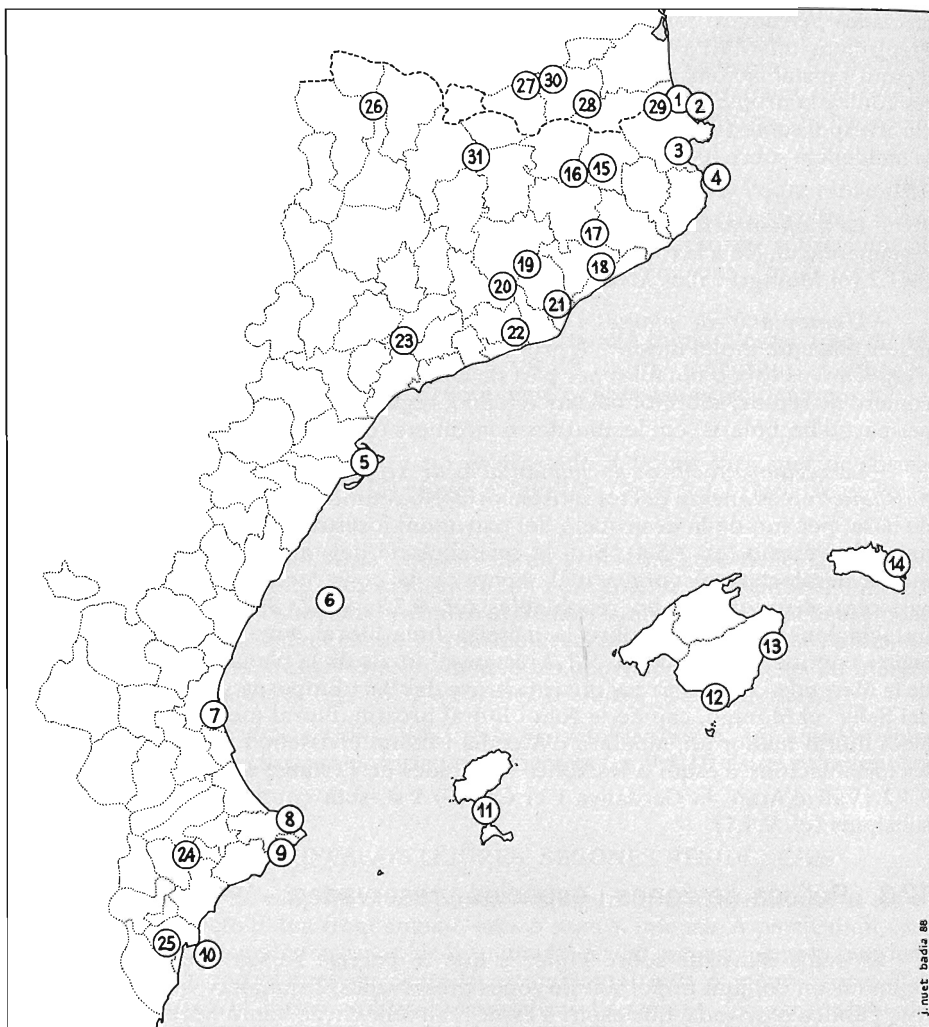
– L'*apropiació de plantes i animals silvestres, restes fòssils, etc.*, ha d'ésser practicada amb molta mesura. A proscriure o a reglamentar severament la captura d'espècimens rars o notables per part de comerciants professionals. Interdicció del comerç de rèptils, sobretot balears (cf. 8.5), regulació de la recollecció de plantes per part d'herbolaris, col·leccionistes o jardiniers (cf. 8.1) i de fòssils (cf. 7.1.1).

– La *reglamentació de la implantació de segones residències i instal·lacions turístiques* no és encara del tot satisfactòria. No rotund a la parcel·lació de les àrees de bosc, per raó de la destrucció del patrimoni forestal (cf. 7.5.4 i 7.9) i l'afavoriment de l'erosió (cf. 7.5.4). Sí a la revitalització dels antics nuclis rurals més o menys desafectats o, com a mal menor, a la construcció ordenada en espais agrícoles abandonats i no repoblables (cf. 9.2.1, 9.2.2, 9.4.1 i 9.4.2). No a les instal·lacions turístiques sobre la mateixa línia litoral, tant del mar com de les aigües continentals (cf. 9.1.1, 9.1.2 [estanyes litorals de la plana rossellonesa, costa de la Marenda i cap de Creus, marina brava del Baix Empordà i de la Selva, devesa del Saler, el Montgó, cap de la Nau i litoral pròxim, litoral menorquí, albufera de Maó, litoral mallorquí, albufera d'Alcúdia i litoral eivissenc i formenterer]). No a les instal·lacions d'esquí a les zones forestades de l'estatge subalpí (cf. 7.9, 9.4.1, 9.4.2 [Vall d'Aran, la Cerdanya i el Carlit]) i sí, sota control, als rasos alpins o subalpins (cf. 9.4.1).

12.3 Política de zones i espècies preservades

És ocios d'insistir sobre l'interès que té per als Països Catalans de poder delimitar un conjunt important de zones preservades. Tanmateix, qualsevol iniciativa, pública o privada, que aspiri a ésser realment eficaç haurà necessàriament de moure's en termes de coses possibles, termes que per començar passen per l'acceptació, de grat o per força, de la normativa jurídica vigent. Canviar aquesta normativa pot ésser més o menys desitjable. En els casos en què ho sigui –i és ben cert que sovintegen–, bé cal mobilitzar-se per aconseguir el canvi, però independentment d'això, o simultàniament a això, pot ésser recomanable d'utilitzar els instruments legals existents per a tendir a les delimitacions ideals, en quantitat i qualitat. Aquesta normativa, pel que fa a l'Estat Espanyol, ja ha estat prou glossada (cf. 11); hi remetem el lector. Quant als objectius a aconseguir, també hi ha prou referències en l'obra (cf. 9, 9.1.3, 9.2.3, 9.3.3 i 9.4.3).

Semblantment quant a les espècies. En aquest cas la legislació experimentarà ja poc progressos, car la majoria d'espècies amenaçades, com és recollit a 11.1.4, D i als quadres 34 a 39 (pàgines 593 a 602), gaudeixen ja de protecció legal (tanmateix, cf. 8.5), però sí que ha de progressar, i molt, l'aplicació efectiva de les mesures protectores, tant a nivell d'actitud popular com de fermesa administrativa.

j. nuet badia 86

229. Indrets dels Països Catalans que disposen de mesures legals específiques de protecció. No hi són incloses les Reserves de caça, els simples Paratges pintorescos i les Reserves naturals parcials per a la protecció d'espècies animals en perill creades pel Decret 123/87, de 12.08.1987, de la Generalitat de Catalunya. Vegeu el contingut de les mesures protectores a 9.1.3, 9.2.3. i 9.4.3.

[Original de M. Cervera, dibuixat per J. Nuet i Badia]

Zona litoral

1. Mas Lariier.
2. Reserva submarina de la Marenda.
3. Aiguamolls de l'Alt Empordà.
4. Illes Medes.

5. Delta de l'Ebre.
6. Illes Columbrets.
7. Albufera de València - Devesa del Saler.
8. Montgó - Cap de Sant Antoni.
9. Penyal d'Irac.
10. Illa Plana o de Tabarca.
11. Salines d'Eivissa i Formentera.
12. Salobrar de Campos - Platja des Trenc.
13. Punta de N'Amer.
14. Albufera des Grau - Illa d'en Colom.

Rerapais litoral

15. Zona volcànica de la Garrotxa.
16. Montesquiú.

17. Montseny.
18. Montnegre - Corredor.
19. Sant Llorenç del Munt - l'Obac.
20. Montserrat.
21. Collserola.
22. Garraf.
23. Vall de Poblet.
24. Font Roja d'Alcoi.
25. Palmerar d'Elx.

- Pirineus i Prepirineus**
26. Aigüestortes - Sant Maurici.
 27. Carlit (les Bulloses-Camporrells).
 28. Canigó.
 29. L'Albera.
 30. Madres - Noedes.
 31. Cadi - Moixeró - Pedraforca.

QUADRE 34

Espècies vegetals legalment protegides (1987) a l'àmbit dels Països Catalans administrat per l'Estat Espanyol, en règim de protecció total, regulada (recol·lecció possible amb autorització) o comercial regulada (recol·lecció comercial possible amb autorització) [dades de la D. G. Medi Rural, Generalitat de Catalunya].

Nom vulgar	Nom científic	Àmbit de protecció	Tipus de protecció
PTERIDÒFITES			
Marsilia	<i>Marsilea strigosa</i>	Balears	total
GIMNOSPERMES			
Pi blanc balear	<i>Pinus halepensis</i> var. <i>ceciliae</i>	Balears	total
Teix	<i>Taxus baccata</i>	Balears, Catalunya	total
DICOTILEDÒNIES			
	<i>Dianthus rupicola</i>	Balears	total
	<i>Silene hispanicis</i>	Balears, P. València	total
	<i>Silene litorea</i>	Balears	total
Miosur	<i>Myosurus minimus</i>	Balears	total
	<i>Ranunculus cymbalarifolius</i> ssp. <i>weyleri</i>	Balears	total
Peònia balear	<i>Paeonia mascula</i> ssp. <i>cambessedesii</i>	Balears	total
Saxifaga corsa	<i>Saxifraga corsica</i> ssp. <i>cossoniana</i>	Balears*	total
Ginestell doricnifoli	<i>Genista dorycnifolia</i>	Balears	total
	<i>Vicia bifoliata</i>	Balears	total
	<i>Euphorbia fontqueriana</i>	Balears	total
	<i>Euphorbia margalidiana</i>	Balears	total
Grèvol	<i>Ilex aquifolium</i>	Balears, Catalunya*	regulada
Boix balearic	<i>Buxus balearica</i>	Balears*	regulada
Aladern	<i>Rhamnus alaternus</i>	Balears**	comercial
Matapoll menorquí	<i>Daphne rodriguezii</i>	Balears	total
	<i>Viola jaubertiana</i>	Balears	total
Setge	<i>Helianthemum origanifolium</i>	Balears*	total
Tamariu	<i>Tamarix</i> sp.	Balears**	regulada
Murta	<i>Myrtus communis</i>	Balears**	comercial
	<i>Apium bermejoi</i>	Balears	total
Turbit	<i>Ligusticum lucidum</i>	Balears***	total
Naufraga	<i>Naufraga balearica</i>	Balears	total
	<i>Pimpinella bickhanellii</i>	Balears	total
Lisimàquia menorquina	<i>Lysinachia minoricensis</i>	Balears	total
Primula vera balear	<i>Primula vulgaris</i> ssp. <i>balearica</i>	Balears	total
Ensopegures	<i>Limonium antonii-llorensi</i> , <i>L. font-queri</i> , <i>L. majoricum</i> , <i>L. margalefianum</i>	Balears	total
Genciana groga	<i>Gentiana lutea</i>	Catalunya	regulada
	<i>Asperula paui</i>	Balears	total
Aloc	<i>Vitex agnus-castus</i>	Balears**	regulada
	<i>Thymus richardii</i> ssp. <i>ebusitanus</i>	Balears	total
Digital balear	<i>Digitalis dubia</i>	Balears	regulada
	<i>Linaria aeruginea</i>	Balears	total

Marfull	<i>Viburnum tinus</i>	Balears**	comercial
Socarrell bord	<i>Carduncellus dianius</i>	Balears, P. València	total
Flor de neu	<i>Centaurea balearica</i>	Balears	total
Perlina blanca	<i>Leontopodium alpinum</i>	Catalunya	total
Espernallac	<i>Diotis candidissima</i>	Balears	regulada
	<i>Santolina chamaecyparissus</i>	Balears**	comercial
MONOCOTILEDÒNIES			
Margalló	<i>Chamaerops humilis</i>	Balears, Catalunya*	regulada
Orquídies	Orquidàcies en general	Balears**	regulada
	<i>Orchis palustris</i>	Balears	total

* Aquesta espècie també es troba al País Valencià, però no hi és protegida.
** Aquesta espècie també es troba al País Valencià i a Catalunya, però no hi és protegida.
*** Aquesta espècie també es troba a Catalunya, però no hi és protegida.

QUADRE 35

Espècies de mamífers legalment protegides (1987)** a l'àmbit dels Països Catalans administrat per l'Estat Espanyol [dades de la Direcció General del Medi Rural de la Generalitat de Catalunya i d'elaboració pròpia (cf. 11.1.4, D)].**

Nom vulgar	Nom científic	Àmbit de protecció*
INSECTÍVORS		
Almesquera	<i>Galemys pyrenaicus</i>	Països Catalans
Eriçó clar	<i>Erinaceus algirus</i>	Països Catalans
Musaranya comuna	<i>Crocidura russula</i>	País Valencià
Musaranya nana	<i>Sunchus etruscus</i>	País Valencià
MICROQUIRÒPTERS		
Rats-penats	<i>Rinolophus, Miniopterus, Myotis, Pipistrellus, Eptesicus, Plecotus, Barbastella, Nyctalus i Tadarida</i> (totes les espècies presents a l'àrea considerada)	Països Catalans
ROSEGADORS		
Marmota	<i>Marmotta marmotta</i>	Catalunya
Esquirol	<i>Sciurus vulgaris</i>	Catalunya i País Valencià
Liró	<i>Elyomys quercinus</i>	País Valencià
CARNÍVORS		
Os bru	<i>Ursus arctos ssp. pyrenaicus</i>	Països Catalans
Llúdrria	<i>Lutra lutra</i>	Països Catalans
Visó	<i>Lutreola lutreola**</i>	Països Catalans
Ermini	<i>Mustela erminea</i>	Països Catalans
Gat salvatge	<i>Felis sylvestris</i>	Països Catalans
Linx	<i>Lynx pardina***</i>	Països Catalans
Vell marí	<i>Monachus monachus***</i>	Països Catalans
ARTIODÀCTILS		
Daina	<i>Dama dama</i>	Catalunya
Cérvol	<i>Cervus elaphus</i>	Catalunya
Cabirol	<i>Capreolus capreolus</i>	Catalunya

* La protecció sobre tot l'àmbit ibèric (Andorra exclosa) dels Països Catalans és conseqüència de disposicions que afecten tot el territori de l'Estat: no comporta necessàriament que l'espècie es trobi a cada un dels tres països.

** Espècie introduïda.

*** Espècie de presència actualment dubtosa.

**** Posteriorment a la preparació d'aquest quadre aparegué la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals, de la Generalitat de Catalunya, llei que amplia la relació d'espècies protegides (vegeu apèndix documental).

QUADRE 36

Espècies d'ocells legalment protegides (1987) a l'àmbit dels Països Catalans administrat, tant per l'Estat Espanyol (disposicions recollides a 11.1.4. D), com per l'Estat Francès (Llei 76-629, de 10.7.1976, i ordres de 12.6.1979 i de 17.4.1981); segons els casos s'indiquen els àmbits estatals amb una E o amb una F [dades de la «Història Natural dels Països Catalans», 12:425-428 i d'elaboració pròpia (cf. 11.1.4, D)].**

<i>Nom vulgar</i>	<i>Nom científic</i>	<i>Àmbit de protecció*</i>
GAVIFORMES		
Calàbria petita	<i>Gavia stellata</i>	Països Catalans (E+F)
Calàbria agulla	<i>Gavia arctica</i>	Països Catalans (E+F)
Calàbria grossa	<i>Gavia immer</i>	Països Catalans (E+F)
PODICIPEDIFORMES		
Cabusset	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Països Catalans (E+F)
Cabussó gran	<i>Podiceps major</i>	Catalunya Nord
Cabussó emplomallat	<i>Podiceps cristatus</i>	Països Catalans (E+F)
Cabussó gris	<i>Podiceps grisegena</i>	Països Catalans (E+F)
Cabussó orellut	<i>Podiceps auritus</i>	Països Catalans (E+F)
Cabussó coll-negre	<i>Podiceps nigricollis</i>	Països Catalans (E+F)
PROCEL·LARIFORMES		
Petrel de Bulwer	<i>Bulweria bulwerii</i>	Països Catalans (E)
Baldriga cendrosa	<i>Calonectris diomedea</i>	Països Catalans (E)
Baldriga capnegra	<i>Puffinus gravis</i>	Països Catalans (E+F)
Baldriga grisa	<i>Puffinus griseus</i>	Països Catalans (E+F)
Baldriga pufi	<i>Puffinus puffinus</i>	Països Catalans (E+F)
Ocell de tempesta	<i>Hydrobates pelagicus</i>	Països Catalans (E+F)
Petrel cuaforcat	<i>Oceanodroma leucorhoa</i>	Països Catalans (E+F)
PELECANIFORMES		
Mascarell	<i>Sula bassana</i>	Països Catalans (E+F)
Corb mari gros	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Països Catalans (E+F)
Corb mari emplomallat	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Països Catalans (E+F)
Corb mari pigmeu	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Països Catalans (E+F)
Pelica vulgar	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	Països Catalans (E)
CICONIFORMES		
Bitó	<i>Botaurus stellaris</i>	Països Catalans (E+F)
Bitó americà	<i>Botaurus lentiginosus</i>	Catalunya Nord
Martinet menut	<i>Ixobrychus minutus</i>	Països Catalans (E+F)
Martinet de nit	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Països Catalans (E+F)
Martinet ros	<i>Ardeola ralloides</i>	Països Catalans (E+F)
Esplugabous	<i>Bubulcus ibis</i>	Països Catalans (E+F)
Martinet blanc	<i>Egretta garzetta</i>	Països Catalans (E+F)
Martinet fosc	<i>Egretta gularis</i>	Catalunya Nord
Agró blanc	<i>Egretta alba</i>	Països Catalans (E+F)
Bernat pescaire	<i>Ardea cinerea</i>	Països Catalans (E+F)
Agró roig	<i>Ardea purpurea</i>	Països Catalans (E+F)
Cigonya negra	<i>Ciconia nigra</i>	Països Catalans (E+F)
Cigonya	<i>Ciconia ciconia</i>	Països Catalans (E+F)
Capó reial	<i>Plegadis falcinellus</i>	Països Catalans (E+F)
Bec planer	<i>Platalea leucorodia</i>	Països Catalans (E+F)
FENICOPTERIFORMES		
Flamenc	<i>Phoenicopterus ruber</i>	Països Catalans (E+F)
ANSERIFORMES		
Cigne mut	<i>Cygnus olor</i>	Països Catalans (E+F)
Cigne petit	<i>Cygnus columbianus bewickii</i>	Països Catalans (E+F)
Cigne cantaire	<i>Cygnus cygnus</i>	Països Catalans (E+F)

Oca de galta blanca	<i>Branta leucopsis</i>	Països Catalans (E+F)
Oca de collar	<i>Branta bernicla</i>	Països Catalans (E+F)
Oca vulgar	<i>Anser anser</i>	País Valencià
Oca saivatge	<i>Anser fabalis</i>	País Valencià
Oca riallera grossa	<i>Anser albifrons</i>	Països Catalans (E)
Ànec canyella	<i>Tadorna ferruginea</i>	Països Catalans (E+F)
Ànec blanc	<i>Tadorna tadorna</i>	Països Catalans (E+F)
Xarxet marbrenc	<i>Marmarenetta angustirostris</i>	Països Catalans (E)
Morell xocolater	<i>Aythya nyroca</i>	Països Catalans (E+F)
Morell buixot	<i>Aythya marila</i>	Països Catalans (E)
Morell d'ulls grocs	<i>Bucephala clangula</i>	Països Catalans (E)
Bec de serra petit	<i>Mergus albellus</i>	Països Catalans (E+F)
Bec de serra mitjà	<i>Mergus serrator</i>	Catalunya Nord
Bec de serra gros	<i>Mergus merganser</i>	Països Catalans (E+F)
Ànec capblanc	<i>Oxyura leucocephala</i>	Països Catalans (E+F)
ACCIPITRIFORMES		
Aligot vesper	<i>Pernis apivorus</i>	Països Catalans (E+F)
Esparver d'espalltes negres	<i>Elanus caeruleus</i>	Països Catalans (E+F)
Milà negre	<i>Milvus migrans</i>	Països Catalans (E+F)
Milà reial	<i>Milvus milvus</i>	Països Catalans (E+F)
Àguila marina	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Catalunya Nord
Trencalòs	<i>Gypaetus barbatus</i>	Països Catalans (E+F)
Aufrany	<i>Neophron percnopterus</i>	Països Catalans (E+F)
Voltor comú	<i>Gyps fulvus</i>	Països Catalans (E+F)
Voltor negre	<i>Aegypius monachus</i>	Països Catalans (E+F)
Àguila marcenca	<i>Circus gallicus</i>	Països Catalans (E+F)
Arpella vulgar	<i>Circus aeruginosus</i>	Països Catalans (E+F)
Esparver d'estany	<i>Circus cyaneus</i>	Països Catalans (E+F)
Arpella pàl·lida	<i>Circus macrurus</i>	Catalunya Nord
Esparver cendrós	<i>Circus pygargus</i>	Països Catalans (E+F)
Astor	<i>Accipiter gentilis</i>	Països Catalans (E+F)
Esparver vulgar	<i>Accipiter nisus</i>	Països Catalans (E+F)
Aligot	<i>Buteo buteo</i>	Països Catalans (E+F)
Aligot calçat	<i>Buteo lagopus</i>	Països Catalans (E+F)
Àguila cridanera grossa	<i>Aquila clanga</i>	Catalunya Nord
Àguila coronada	<i>Aquila heliaca</i>	Països Catalans (E+F)
Àguila daurada	<i>Aquila chrysaetos</i>	Països Catalans (E+F)
Àguila calçada	<i>Hieraetus pennatus</i>	Països Catalans (E+F)
Àguila cuabarrada	<i>Hieraetus fasciatus</i>	Països Catalans (E+F)
Àguila pescadora	<i>Pandion haliaetus</i>	Països Catalans (E+F)
FALCONIFORMES		
Xoriguer petit	<i>Falco naumanni</i>	Països Catalans (E+F)
Xoriguer	<i>Falco tinnunculus</i>	Països Catalans (E+F)
Falcó cama-roig	<i>Falco vespertinus</i>	Països Catalans (E+F)
Esmerla	<i>Falco columbarius</i>	Països Catalans (E+F)
Falcó mostatxut	<i>Falco subbuteo</i>	Països Catalans (E+F)
Falcó de la reina	<i>Falco eleonorae</i>	Països Catalans (E+F)
Falcó llaner	<i>Falco biarmicus</i>	Països Catalans (E+F)
Falcó sagrat	<i>Falcó rusticolus</i>	Catalunya Nord
Falcó pelegrí	<i>Falco peregrinus</i>	Països Catalans (E+F)
GAL·LIFORMES		
Perdiu xerra	<i>Perdix perdix</i>	Països Catalans (E)
Perdidu blanca	<i>Lagopus mutus</i>	Països Catalans (E+F)
Grèvol	<i>Bonasa bonasia</i>	Països Catalans (E)
Gall fer	<i>Tetrao urogallus</i>	Països Catalans (E)
GRUÍFORMES		
Polla pintada	<i>Porzana porzana</i>	Països Catalans (E+F)
Rasclotó	<i>Porzana parva</i>	Països Catalans (E+F)
Picardona	<i>Porzana pusilla</i>	Països Catalans (E+F)
Guatlla maresa	<i>Crex crex</i>	Països Catalans (E+F)
Polla blava	<i>Porphyrio porphyrio</i>	Països Catalans (E)
Fotja banyuda	<i>Fulica cristata</i>	Països Catalans (E)
Grua	<i>Grus grus</i>	Països Catalans (E+F)
Grua damisel·la	<i>Anthropoides virgo</i>	Països Catalans (E)
Sisó	<i>Tetrax tetrax</i>	Països Catalans (E+F)
Pioc	<i>Otis tarda</i>	Països Catalans (E)

CARADRIFORMES

Garsa de mar	<i>Haematopus ostralegus</i>	Països Catalans (E)
Cames-llargues	<i>Himantopus himantopus</i>	Països Catalans (E+F)
Bec d'alena	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Països Catalans (E+F)
Torlit	<i>Burhinus oedicnemus</i>	Països Catalans (E+F)
Corredor	<i>Cursorius cursor</i>	Països Catalans (E+F)
Perdiu de mar	<i>Glareola pratincola</i>	Països Catalans (E+F)
Corriol petit	<i>Charadrius dubius</i>	Països Catalans (E)
Corriol gros	<i>Charadrius hiaticula</i>	Països Catalans (E)
Corriol camanegre	<i>Charadrius alexandrinus</i>	Països Catalans (E)
Corriol pit-roig	<i>Eudromias morinellus</i>	Països Catalans (E)
Pigre gris	<i>Pluvialis squatarola</i>	Països Catalans (E)
Daurada grossa	<i>Pluvialis apricaria</i>	Països Catalans (E)
Territ de Bering	<i>Calidris tenuirostris</i>	Catalunya Nord
Territ gros	<i>Calidris canutus</i>	Països Catalans (E)
Territ tres-dits	<i>Calidris alba</i>	Països Catalans (E+F)
Terretitona	<i>Calidris minuta</i>	Països Catalans (E+F)
Terretita	<i>Calidris temminckii</i>	Països Catalans (E+F)
Territ cuablanc	<i>Calidris fuscicollis</i>	Catalunya Nord
Territ bec-llarg	<i>Calidris alpina</i>	Països Catalans (E+F)
Territ fosc	<i>Calidris maritima</i>	Països Catalans (E+F)
Territ variant	<i>Calidris alpina</i>	Catalunya Nord
Territ becadell	<i>Limicola falcinellus</i>	Països Catalans (E)
Territ rogenic	<i>Tryngites subruficollis</i>	Països Catalans (E)
Batalaire	<i>Philomachus pugnax</i>	Països Catalans (E)
Becadell gros	<i>Gallinago media</i>	Països Catalans (E)
Tètol cuanegre	<i>Limosa limosa</i>	Països Catalans (E)
Tètol cuabarrat	<i>Limosa lapponica</i>	Països Catalans (E)
Pòlit cantaire	<i>Numenius phaeopus</i>	Països Catalans (E)
Pòlit bec-fi	<i>Numenius tenuirostris</i>	Països Catalans (E)
Becut	<i>Numenius arquata</i>	Pais València
Gamba roja vulgar	<i>Tringa totanus</i>	Pais València
Gamba roja pintada	<i>Tringa erythropus</i>	Països Catalans (E)
Siseta	<i>Tringa stagnatilis</i>	Països Catalans (E)
Gamba verda	<i>Tringa nebularia</i>	Països Catalans (E)
Xivita	<i>Tringa ochropus</i>	Països Catalans (E)
Valona	<i>Tringa glareola</i>	Països Catalans (E)
Siseta cendrosa	<i>Xenus cinereus</i>	Països Catalans (E)
Xivitona vulgar	<i>Actitis hypoleucos</i>	Països Catalans (E+F)
Remena-rocs	<i>Arenaria interpres</i>	Països Catalans (E)
Escuraflascons bec-fi	<i>Phalaropus lobatus</i>	Països Catalans (E)
Escuraflascons bec-gros	<i>Phalaropus fulicarius</i>	Països Catalans (E)
Paràsit cuaample	<i>Stercorarius pomarinus</i>	Països Catalans (E+F)
Paràsit cuapunxegut	<i>Stercorarius parasiticus</i>	Països Catalans (E+F)
Paràsit cuallarg	<i>Stercorarius longicaudus</i>	Països Catalans (E+F)
Paràsit gros	<i>Stercorarius skua</i>	Països Catalans (E+F)
Gavina de Delaware	<i>Larus delawarensis</i>	Catalunya Nord
Gavina capnegra	<i>Larus melanocephalus</i>	Països Catalans (E+F)
Gavina menuda	<i>Larus minutus</i>	Països Catalans (E+F)
Gavina capblanca	<i>Larus genei</i>	Països Catalans (E+F)
Gavina corsa	<i>Larus audouinii</i>	Països Catalans (E+F)
Gavina cendrosa	<i>Larus canus</i>	Països Catalans (E+F)
Gavià fosc	<i>Larus fuscus</i>	Catalunya Nord
Gavià argentat de potes roses	<i>Larus argentatus</i>	Catalunya Nord
Gavià argentat	<i>Larus cachinnans</i>	Catalunya Nord
Gavinot	<i>Larus marinus</i>	Països Catalans (E+F)
Gavineta de tres dits	<i>Rissa tridactyla</i>	Països Catalans (E+F)
Curroc	<i>Sterna nilotica</i>	Països Catalans (E)
Xatrac bec-llarg	<i>Sterna sandvicensis</i>	Països Catalans (E)
Xatrac rosat	<i>Sterna dougalli</i>	Països Catalans (E+F)
Xatrac comú	<i>Sterna hirundo</i>	Països Catalans (E+F)
Xatrac menut	<i>Sterna albifrons</i>	Països Catalans (E+F)
Fumarell carablanc	<i>Chlidonias hybrida</i>	Països Catalans (E+F)
Fumarell negre	<i>Chlidonias nigra</i>	Països Catalans (E+F)
Fumarell alabanc	<i>Chlidonias leucoptera</i>	Països Catalans (E+F)
Somorgollaire	<i>Uria aalge</i>	Països Catalans (E+F)
Gavot	<i>Alca torda</i>	Països Catalans (E+F)
Gavoti	<i>Alle alle</i>	Catalunya Nord
Fraret	<i>Fratercula arctica</i>	Països Catalans (E+F)

PTEROCLIDIFORMES		
Ganga	<i>Pterocles alchata</i>	Països Catalans (E+F)
Xurra	<i>Pterocles orientalis</i>	País Valencià
COLUMBIFORMES		
Tórtora turca	<i>Streptopelia decaocto</i>	Països Catalans (E)
CUCULIFORMES		
Cucut reial	<i>Clamator glandarius</i>	Països Catalans (E+F)
Cucut	<i>Cuculus canorus</i>	Països Catalans (E+F)
ESTRIGIFORMES		
Óliba	<i>Tyto alba</i>	Països Catalans (E+F)
Xot	<i>Otus scops</i>	Països Catalans (E+F)
Duc	<i>Bubo bubo</i>	Països Catalans (E+F)
Mussol	<i>Athene noctua</i>	Països Catalans (E+F)
Gamarús	<i>Strix aluco</i>	Països Catalans (E+F)
Mussol banyut	<i>Asio otus</i>	Països Catalans (E+F)
Mussols emigrant	<i>Asio flammeus</i>	Països Catalans (E+F)
Mussol de Tengmalm	<i>Aegolius junereus</i>	Països Catalans (E+F)
CAPRIMULGIFORMES		
Enganyapastors	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Països Catalans (E+F)
Siboc	<i>Caprimulgus ruficollis</i>	Països Catalans (E+F)
APODIFORMES		
Falciot negre	<i>Apus apus</i>	Països Catalans (E+F)
Falciot pal·llid	<i>Apus pallidus</i>	Països Catalans (E+F)
Ballester	<i>Apus melba</i>	Països Catalans (E+F)
CORACIFORMES		
Blauet	<i>Alcedo atthis</i>	Països Catalans (E+F)
Abellerol	<i>Merops apiaster</i>	Països Catalans (E+F)
Gaig blau	<i>Coracias garrulus</i>	Països Catalans (E+F)
Puput	<i>Upupa epops</i>	Països Catalans (E+F)
PICIFORMES		
Colltort	<i>Jynx torquilla</i>	Països Catalans (E+F)
Picot verd	<i>Picus viridis</i>	Països Catalans (E+F)
Picot negre	<i>Dryocopus martius</i>	Països Catalans (E+F)
Picot garser gros	<i>Picoides major</i>	Països Catalans (E+F)
Picot garser petit	<i>Picoides minor</i>	Països Catalans (E+F)
PASSERIFORMES		
Alosa becuda	<i>Chersophilus duponti</i>	Països Catalans (E)
Calàndria	<i>Melanocorypha calandra</i>	Països Catalans (E+F)
Terrerola vulgar	<i>Calandrella brachydactyla</i>	Països Catalans (E)
Terrerola rogenca	<i>Calandrella rufescens</i>	Països Catalans (E+F)
Cogullada vulgar	<i>Galerida cristata</i>	Països Catalans (E+F)
Cogullada fosca	<i>Galerida theklae</i>	Països Catalans (E)
Cotoliu	<i>Lullula arborea</i>	Països Catalans (E+F)
Oreneta de ribera	<i>Riparia riparia</i>	Països Catalans (E+F)
Roquerol	<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	Països Catalans (E+F)
Oreneta vulgar	<i>Hirundo rustica</i>	Països Catalans (E+F)
Oreneta cua-rogenca	<i>Hirundo daurica</i>	Països Catalans (E+F)
Oreneta cuablanca	<i>Delichon urbica</i>	Països Catalans (E+F)
Trobat	<i>Anthus campestris</i>	Països Catalans (E+F)
Piula dels arbres	<i>Anthus trivialis</i>	Països Catalans (E+F)
Piula del Petxora	<i>Anthus gustavi</i>	Catalunya Nord
Titella	<i>Anthus pratensis</i>	Països Catalans (E+F)
Piula gola-roja	<i>Anthus cervinus</i>	Països Catalans (E+F)
Grasset de muntanya	<i>Anthus spinoletta</i>	Països Catalans (E+F)
Cuereta groga	<i>Motacilla flava</i>	Països Catalans (E+F)
Cuereta torrentera	<i>Motacilla cinerea</i>	Països Catalans (E+F)
Cuereta blanca	<i>Motacilla alba</i>	Països Catalans (E+F)
Ocell sedós	<i>Bombycilla garrulus</i>	Catalunya Nord
Merla d'aigua	<i>Cinclus cinclus</i>	Països Catalans (E+F)
Cargolet	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Països Catalans (E+F)
Pardal de bardissa	<i>Prunella modularis</i>	Països Catalans (E+F)
Cercavores	<i>Prunella collaris</i>	Països Catalans (E+F)

Cuaenlairat	<i>Cercotrichas galactotes</i>	Països Catalans (E+F)
Pit-roig	<i>Eritracus rubecula</i>	Països Catalans (E)
Rossinyol	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Països Catalans (E+F)
Cotxa blava	<i>Luscinia svecica</i>	Països Catalans (E+F)
Cotxa fumada	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Països Catalans (E+F)
Cotxa cua-roja	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Països Catalans (E+F)
Bitxac rogenic	<i>Saxicola rubetra</i>	Països Catalans (E+F)
Bitxac comú	<i>Saxicola torquata</i>	Països Catalans (E+F)
Còlit gris	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Països Catalans (E+F)
Còlit ros	<i>Oenanthe hispanica</i>	Països Catalans (E+F)
Merla cuablanca	<i>Oenanthe leucura</i>	Països Catalans (E+F)
Merla roquera	<i>Monticola saxatilis</i>	Països Catalans (E+F)
Merla blava	<i>Monticola solitarius</i>	Països Catalans (E+F)
Griva daurada	<i>Zoothera dauna</i>	Països Catalans (E+F)
Merla de pit blanc	<i>Turdus torquatus</i>	Països Catalans (E)
Rossinyol bastard	<i>Cettia cetti</i>	Catalunya Nord
Trist	<i>Cisticola juncidis</i>	Països Catalans (E+F)
Boscaler pintat gros	<i>Locustella naevia</i>	Països Catalans (E+F)
Boscaler fluvial	<i>Locustella fluvialis</i>	Països Catalans (E+F)
Boscaler comú	<i>Locustella luscinioides</i>	Països Catalans (E+F)
Boscarla mostaxuda	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	Països Catalans (E+F)
Boscarla d'aigua	<i>Acrocephalus paludicola</i>	Països Catalans (E+F)
Boscarla dels joncs	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Països Catalans (E+F)
Boscarla menjamosquits	<i>Acrocephalus palustris</i>	Països Catalans (E+F)
Boscarla de canyar	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Països Catalans (E+F)
Balquer	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Països Catalans (E+F)
Bosqueta pàl·lida	<i>Hippolais pallida</i>	Països Catalans (E+F)
Bosqueta grossa	<i>Hippolais icterina</i>	Països Catalans (E+F)
Bosqueta vulgar	<i>Hippolais polyglota</i>	Països Catalans (E+F)
Tallareta sarda	<i>Hippolais sarda</i>	Països Catalans (E+F)
Tallareta cuallarga	<i>Sylvia undata</i>	Països Catalans (E+F)
Tallarol trencamates	<i>Sylvia conspicillata</i>	Països Catalans (E+F)
Tallarol de garriga	<i>Sylvia cantillans</i>	Països Catalans (E+F)
Tallarol capnegre	<i>Sylvia melanocephala</i>	Països Catalans (E+F)
Tallarol emmascarat	<i>Sylvia hortensis</i>	Països Catalans (E+F)
Tallarol esparverenc	<i>Sylvia nisoria</i>	Països Catalans (E+F)
Tallarol xerraire	<i>Sylvia curruca</i>	Països Catalans (E+F)
Tallareta vulgar	<i>Sylvia communis</i>	Països Catalans (E+F)
Tallarol gros	<i>Sylvia borin</i>	Països Catalans (E+F)
Tallarol de casquet	<i>Sylvia atricapilla</i>	Països Catalans (E+F)
Mosquiter pàl·lid	<i>Phylloscopus bonelli</i>	Països Catalans (E+F)
Mosquiter xiulaire	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Països Catalans (E+F)
Mosquiter groc petit	<i>Phylloscopus collybita</i>	Països Catalans (E+F)
Mosquiter groc gros	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Països Catalans (E+F)
Reietó	<i>Regulus regulus</i>	Països Catalans (E+F)
Bruel	<i>Regulus ignicapillus</i>	Països Catalans (E+F)
Papamosques gris	<i>Muscicapa striata</i>	Països Catalans (E+F)
Papamosques menut	<i>Ficedula parva</i>	Països Catalans (E)
Papamosques de collar	<i>Ficedula albicollis</i>	Països Catalans (E)
Mastegatxes	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Països Catalans (E)
Mallerenga de bigotis	<i>Panurus biarmicus</i>	Països Catalans (E+F)
Mallerenga cuallarga	<i>Aegithalos caudatus</i>	Països Catalans (E+F)
Mallerenga d'aigua	<i>Parus palustris</i>	Països Catalans (E+F)
Mallerenga empiomallada	<i>Parus cristatus</i>	Països Catalans (E+F)
Mallerenga petita	<i>Parus ater</i>	Països Catalans (E+F)
Mallerenga blava	<i>Parus caeruleus</i>	Països Catalans (E+F)
Mallerenga carbonera	<i>Parus major</i>	Països Catalans (E+F)
Pica-soques blau	<i>Sitta europaea</i>	Països Catalans (E+F)
Pela-roques	<i>Tichodroma muraria</i>	Països Catalans (E+F)
Raspinel·l pirinenc	<i>Certhia familiaris</i>	Països Catalans (E+F)
Raspinel·l comú	<i>Certhia brachydactyla</i>	Països Catalans (E+F)
Teixidor	<i>Remiz pendulinus</i>	Països Catalans (E)
Oriol	<i>Oriolus oriolus</i>	Països Catalans (E+F)
Escorxador	<i>Lanius collurio</i>	Països Catalans (E+F)
Trenca	<i>Lanius minor</i>	Països Catalans (E+F)
Botxi	<i>Lanius excubitor</i>	Països Catalans (E+F)
Capsigrany	<i>Lanius senator</i>	Països Catalans (E+F)
Estornell rosat	<i>Sturnus roseus</i>	Catalunya Nord
Pardal de passa	<i>Passer hispaniolensis</i>	Països Catalans (E)
Pardal xarrec	<i>Passer montanus</i>	Catalunya Nord

Pardal roquer	<i>Petronia petronia</i>	Països Catalans (E+F)
Pardal d'ala blanca	<i>Montifringilla nivalis</i>	Països Catalans (E+F)
Garsa blava	<i>Cyanopica cyana</i>	Països Catalans (E)
Trencanous	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	Catalunya Nord
Galla de bec groc	<i>Pyrrhonorax graculus</i>	Països Catalans (E+F)
Gralla de bec vermell	<i>Pyrrhonorax pyrrhonorax</i>	Països Catalans (E+F)
Corb	<i>Corvus corax</i>	Catalunya Nord
Pinsà comu	<i>Fringilla coelebs</i>	Països Catalans (E+F)
Pinsà mec	<i>Fringilla montifringilla</i>	Països Catalans (E+F)
Gafarró	<i>Serinus serinus</i>	Catalunya Nord
Llucareta	<i>Serinus citrinella</i>	Països Catalans (E+F)
Verdum	<i>Carduelis chloris</i>	Catalunya Nord
Cadenera	<i>Carduelis carduelis</i>	Catalunya Nord
Lluer	<i>Carduelis spinus</i>	Catalunya N. i P. València
Passerell golanegre	<i>Carduelis flammea</i>	Països Catalans (E)
Trencapinyes	<i>Loxia curvirostra</i>	Països Catalans (E+F)
Pinsà borroner	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Països Catalans (E+F)
Durbec	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Països Catalans (E+F)
Sit blanc	<i>Plectrophenax nivalis</i>	Països Catalans (E)
Verderola	<i>Emberiza citrinella</i>	Països Catalans (E+F)
Gratapalles	<i>Emberiza cirius</i>	Països Catalans (E)
Sit negre	<i>Emberiza cia</i>	Països Catalans (E+F)
Repicalons	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Països Catalans (E)
Hortolà	<i>Emberiza hortulana</i>	Països Catalans (E)
Cruixidell	<i>Miliaria calandra</i>	Catalunya Nord

* La protecció sobre tot l'àmbit dels Països Catalans [(E) o (E+F)] és conseqüència de disposicions que afecten el territori global dels estats implicats: no comporta necessàriament que l'espècie es trobi a cada un dels tres països.

** Posteriorment a la preparació d'aquest quadre aparegué la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals, de la Generalitat de Catalunya, llei que amplia la relació d'espècies protegides (vegeu apèndix documental).

QUADRE 37

Espècies de rèptils legalment protegides (1987) a l'àmbit dels Països Catalans administrat per l'Estat Espanyol [dades de la Direcció General del medi Rural de la Generalitat de Catalunya i d'elaboració pròpia (cf. 11.1.4, D)].**

Nom vulgar	Nom científic	Àmbit de protecció*
QUELONIS		
Tortuga mediterrània	<i>Testudo hermanni</i>	Països Catalans
Tortuga mora	<i>Testudo graeca</i>	Països Catalans
Tortuga d'aigua europea	<i>Emys orbicularis</i>	Catalunya i País Valencià
Tortuga d'aigua ibèrica	<i>Mauremys caspica</i>	Catalunya i País Valencià
Tortuga llaüt	<i>Dermochelys coriacea</i>	Països Catalans
Tortuga babana	<i>Caretta caretta</i>	Països Catalans
Tortuga verda	<i>Chelonia mydas</i>	Països Catalans
SAURES		
Dragó rosat	<i>Hemidactylus turcicus</i>	Països Catalans
Dragó comú	<i>Tarentola mauritanica</i>	Països Catalans
Vidriol	<i>Anguis fragilis</i>	Països Catalans
Colobreta cega	<i>Blanus cinereus</i>	Països Catalans
Sargantana cua-roja	<i>Acanthodactylus erythrurus</i>	Països Catalans
Sargantana àgil	<i>Lacerta agilis</i>	Països Catalans
Sargantana pirinenca	<i>Lacerta monticola</i>	Països Catalans
Llangardaix verd	<i>Lacerta viridis</i>	Països Catalans
Sargantana vivípara	<i>Lacerta vivipara</i>	Països Catalans
Sargantana pitiusica	<i>Podarcis pityusensis</i>	Països Catalans
Sargantana gimnèsica	<i>Podarcis lilfordi</i>	Països Catalans
Sargantana ibèrica	<i>Podarcis hispanica</i>	Països Catalans
Sargantana de paret	<i>Podarcis muralis</i>	Països Catalans
Sargantana cuallarga	<i>Psammotromus algirus</i>	Països Catalans
Sargantana cendrosa	<i>Psammotromus hispanicus</i>	Països Catalans
Bivia ibèrica	<i>Chalcides bedriagai</i>	Països Catalans
Bivia tridàctila	<i>Chalcides chalcides</i>	Països Catalans
OFIDIS		
Serp de ferradura	<i>Coluber hippocrepis</i>	Països Catalans
Serp verda i groga	<i>Coluber viridiflavus</i>	Països Catalans
Colobra llisa europea	<i>Coronella austriaca</i>	Països Catalans
Colobra llisa meridional	<i>Coronella girondica</i>	Països Catalans
Serp d'Esculapi	<i>Elaphe longissima</i>	Països Catalans
Serp blanca	<i>Elaphe scalaris</i>	Països Catalans
Serp de cogulla	<i>Macroprotodon cucullatus</i>	Països Catalans
Colobra de collar	<i>Natrix natrix</i>	Països Catalans
Serp d'aigua	<i>Natrix maura</i>	Països Catalans

* La protecció sobre tot l'àmbit ibèric (Andorra exclosa) dels Països Catalans és conseqüència de disposicions que afecten tot el territori de l'Estat: no comporta necessàriament que l'espècie es trobi a cada un dels tres països.

** Posteriorment a la preparació d'aquest quadre aparegué la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals, de la Generalitat de Catalunya, llei que amplia la relació d'espècies protegides (vegeu apèndix documental).

QUADRE 38

Espècies d'amfibis legalment protegides (1987) a l'àmbit dels Països Catalans administrat per l'Estat Espanyol [dades de la Direcció General del Medi Rural de la Generalitat de Catalunya i d'elaboració pròpia (cf. 11.1.4., D)].**

<i>Nom vulgar</i>	<i>Nom científic</i>	<i>Àmbit de protecció*</i>
URODELS		
Tritó pirinenc	<i>Euproctus asper</i>	Països Catalans
Tritó meridional	<i>Pleurodeles waltl</i>	Països Catalans
Tritó palmat	<i>Triturus helveticus</i>	Països Catalans
Tritó jaspíat	<i>Triturus marmoratus</i>	Països Catalans
ANURS		
Tòtil	<i>Alytes obstetricans</i>	Països Catalans
Ferreret	<i>Alytes muletensis</i>	Països Catalans
Gripau pintat	<i>Discoglossus pictus</i>	Països Catalans
Gripau d'esperons	<i>Pelobates cultripes</i>	Països Catalans
Gripauet	<i>Pelodytes punctatus</i>	Països Catalans
Gripau corredor	<i>Bufo calamita</i>	Països Catalans
Gripau verd	<i>Bufo viridis</i>	Països Catalans
Reineta septentrional	<i>Hyla arborea</i>	Països Catalans
Reineta meridional	<i>Hyla meridionalis</i>	Països Catalans
Granota roja	<i>Rana temporaria</i>	Països Catalans

* La protecció sobre tot l'àmbit ibèric (Andorra exclosa) dels Països Catalans és conseqüència de disposicions que afecten tot el territori de l'Estat: no comporta necessàriament que l'espècie es trobi a cada un dels tres països.
 ** Posteriorment a la preparació d'aquest quadre aparegué la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals, de la Generalitat de Catalunya, llei que amplia la relació d'espècies protegides (vegeu apèndix documental).

QUADRE 39

Espècies de peixos legalment protegides (1987) a l'àmbit dels Països Catalans administrat pel l'Estat Espanyol [dades de la Direcció General del Medi Rural de la Generalitat de Catalunya i d'elaboració pròpia (cf. 11.1.4., D)].**

<i>Nom vulgar</i>	<i>Nom científic</i>	<i>Àmbit de protecció</i>
CONDROSTIS		
Esturió	<i>Acipenser sturio*</i>	Catalunya
TELEOSTIS		
Fartet	<i>Aphanius iberus</i>	Catalunya, País Valencià
Samaruc	<i>Valencia hispanica</i>	Catalunya, País Valencià

* Espècie de presència actualment dubtosa.
 ** Posteriorment a la preparació d'aquest quadre aparegué la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals, de la Generalitat de Catalunya, llei que amplia la relació d'espècies protegides (vegeu apèndix documental).